roc van amsterdam
podium voor talent

Retouradres: Postbus 2584, 1000 CN Amsterdam

1000AE202

Inspectie van het Onderwijs
De heer F. Willemsen
E-mail: f.willemsen@onderwijsinspectie.nl

Datum
30.08.2012

Ons kenmerk
30082012/01

Behandeld door
HD/EdJ

Telefoon direct
020 - 579 10 02

Fax direct
020 - 579 10 05

Onderwerp
Zienswijze naar aanleiding van definitief rapport onderzoek Inspectie van het Onderwijs inzake samenwerking ROC van Amsterdam en ROC Flevoland

Geachte heer Willemsen,

Zoals met u besproken, treft u hieronder onze zienswijze aan naar aanleiding van het definitief rapport. Graag zouden wij naast opneming van deze zienswijze in het rapport, tevens onze schriftelijke reactie van 9 juli 2012 op het conceptrapport en de technische bijlage bij die brief in het definitief rapport willen laten opnemen.

Algemeen
De afgelopen maanden heeft de Inspectie van het Onderwijs (bij monde van de Directeur Rekenschap) uitgebreid onderzoek gedaan naar de samenwerking tussen ROC van Amsterdam en ROC Flevoland.

De Inspectie stelt vast dat:
- de juridische vorm van de samenwerking rechtmatig is;
- de bestuurdersbeloningen rechtmatig zijn; en,
- aan de betreffende verslaggevingseisen wordt voldaan.

Dat is een bevestiging van onze bestuurlijke inzet. Het beleid om te investeren in de diverse MBO Colleges en te besparen op bestuur en management en facilitaire zaken wensen wij voort te zetten. Wij menen dat we op de goede weg zijn.

College van Bestuur

Regionaal Opleidingen Centrum
van Amsterdam
Postbus 2584
1000 CN Amsterdam
Fraijlemaborg 141
1102 CV Amsterdam-Zuidoost
Telefoon 020 579 10 00
Fax 020 579 10 05
Bank 66.38.21.835
Postbank 6131715
Handelsregister 41216421
www.rocva.nl

Wij zijn voorts van mening dat:

- de beide onderwijsinstellingen de bekostiging doelmatig besteden. De Inspectie stelt ook niet vast dat de bekostiging ondoelmatig is besteed;
- op een juiste en succesvolle wijze taken en bevoegdheden zijn gedelegeerd en gemandateerd aan de directeuren van de verschillende MBO Colleges, welke directeuren ieder voor het eigen MBO College intern verantwoording afleggen aan het eigen CvB (subconclusie 2, § 2.2.2). De bij de aanvang van de samenwerking beoogde lokale eigenheid, herkenbaarheid en identiteit van ROC van Amsterdam en ROC Flevoland is behouden. De inrichting van afzonderlijke MBO Colleges en opleidingsteams (die zelf meer ruimte hebben gekregen om verantwoordelijkheid te nemen voor de onderwijsresultaten en –kwaliteit) heeft de keuze voor "klein binnen groot" nog verder versterkt;
- een organisatorische ontvlechting op het niveau van bestuur en management wel eenvoudig realiseerbaar is (middels een enkele wijziging van de beide bestuursreglementen), maar om reden van onder meer doelmatigheid niet is gewenst (subconclusie 3, § 2.2.2);
- de Inspectie de rol en verantwoordelijkheid van de domeinregisseurs onjuist heeft beschreven en overschat ondanks de toelichting en inhoud van de beide bestuursreglementen (subconclusie 2, § 2.2.2).

Wij hebben de Minister van OCW naar aanleiding van het onderzoeksrapport verzocht om nader overleg en hem opgeroepen onderwijsinstellingen en bestuurders in het onderwijs die rechtmatig handelen te steunen.

Wij hebben nadrukkelijk niet het voornemen om te komen tot een bestuurlijke of institutionele fusie als bedoeld in de onderwijswetgeving. De huidige krachtenbundeling maakt het mogelijk *"best practices"* uit te wisselen, kosten te delen die noodzakelijk zijn voor ondersteuning en te investeren in zelfstandig functionerende en lokaal herkenbare MBO Colleges ("klein binnen groot"). Een bestuurlijke of institutionele fusie zou onnodige financiële risico's, omvangrijke onderlinge geldstromen en verwevenheid van de beschikbare publieke middelen tot gevolg hebben. Wij menen dat die nadelen – naast de aantasting van de lokale herkenbaarheid - niet wenselijk en niet noodzakelijk zijn.

Bij andere onderwijsorganisaties is pijnlijk gebleken hoe kwetsbaar een echte fusie kan zijn en hoe moeilijk het is om met de beperkt beschikbare publieke middelen aantoonbaar in te zetten op de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en onderwijs op kleinere schaal te organiseren voor studenten en onderwijsgevend personeel. ROC van Amsterdam en ROC Flevoland zijn er door samen te werken juist wel in geslaagd het proces van kwaliteitsverbetering van het onderwijs te ondersteunen door de beperkte financiële middelen efficiënter in te zetten.

Aanvullend toetsingskader

De Inspectie komt na uitgebreid onderzoek tot de conclusie dat zij de juridische vorm van de samenwerking rechtmatig acht. Vervolgens hanteert zij tevens een gaandeweg het onderzoek ontwikkeld kader voor een toetsing van samenwerkingen in de praktijk dat niet op enige wet gebaseerd. Deze werkwijze en de inhoud van het kader vormen ons inziens een ernstige inbreuk op de rechtszekerheid en zet de verhoudingen tussen instellingen en het Rijk onnodig onder druk.

De inhoud van het kader is afgeleid uit willekeurig en selectief gekozen toelichtingen bij de Wet fusietoets onderwijs. Deze wet is op 1 oktober 2011 in werking getreden Wet fusietoets onderwijs; bijna drie jaar na de totstandkoming van de samenwerking in 2008. De toelichting geeft juist aan dat samenwerkingsvormen die geen bestuurlijke fusie zijn, zoals de onderhavige vorm van samenwerking tussen ROC van Amsterdam en ROC Flevoland, een goed alternatief kunnen zijn. Verder bevat de toelichting passages die expliciet benoemen dat:

a. bepaalde samenwerkingsvormen (zoals de personele unie waarbij dezelfde personen deel uit maken van verschillende besturen) niet onder de werking van de wettelijke fusietoets vallen;
b. de wet alleen voorziet in een toets voor nieuwe fusies als beschreven in de wet; en,
c. de fusietoets niet een middel vormt om bestuurlijke concentraties te corrigeren.

De Inspectie geeft zich van dit alles ten onrechte geen tot te weinig rekenschap. Het door de Inspectie zelf ontwikkelde kader getuigt van een onjuiste uitleg van de wet en de bedoelingen van de wetgever.

Doelmatige besteding bekostiging

De Inspectie constateert dat de bestuurdersbeloningen rechtmatig zijn. ROC van Amsterdam en ROC Flevoland handelen conform de WOPT, de WNT (incl. overgangsrecht) en de nadere beleidsbrieven van de Minister van OCW in 2011 en 2012. De Inspectie heeft inzicht gehad in alle bezoldigingen, onkostendeclaraties en overige kostenvergoedingen van de bestuurders en intern toezichthouders in de periode 2008 tot en met medio 2012.

Datum
29.08.2012

Ons kenmerk
29082012/01

Pagina
4 van 4

De wettelijke toets is of een onderwijsinstelling de bekostiging doelmatig besteed. In het onderzoek is aan de orde gekomen dat sinds de aanvang van de samenwerking in 2008:

- de totale bestuurskosten aantoonbaar zijn gedaald;
- sterk is bezuinigd op de kosten van bestuur en directie;
- door samen te werken middelen zijn vrijgekomen ten gunste van het primair proces (het geven van onderwijs, met betrokken professionele docenten en op een meer menselijke maat);
- het aantal (zeer) zwakke opleidingen is verminderd en de kwaliteit van de opleidingen sterk is verbeterd.

De Inspectie heeft niet geconstateerd dat sprake is van ondoelmatigheid. Het is gelet op die constatering en de sinds 2008 gerealiseerde doelmatigheidswinst te betreuren dat de Inspectie zich niet duidelijk wenst uit te spreken over de doelmatigheid. Die opstelling is schadelijk voor zowel de beide onderwijsinstellingen als betrokkenen, waaronder deelnemers, personeel en individuele bestuurders. De keuze voor samenwerking middels een krachtenbundeling en de afstemming van het beloningsbeleid getuigt juist van een doelmatige besteding van de beschikbare middelen, *"bestuurlijke efficiency"* en een macro-doelmatig opleidingenaanbod. Allemaal uitdrukkelijk door de overheid uitgesproken wensen.

Met vriendelijke groet,

E.C.M. de Jaeger
Voorzitter College van Bestuur